

Tractorada a la carretera de Manresa a Berga (1978)

CRÀ'NICA SOCIAL. El març de 1978 la pagesia catalana estava en peu de guerra. I és que la democràcia semblava que no havia arribat al camp. El principal motiu de protesta era la poca representativitat de les noves Cambres Agràries. El decret estatal de creació de les cambres s'havia publicat el mateix dia de les primeres eleccions democràtiques espanyoles (15-6-1977), però -paradoxalment- era una còpia literal del règim de sindicat vertical franquista.

Foto: Enric Berengueras

Els pagesos catalans exigien l'anul·lació del decret, juntament amb uns preus de la producció més dignes i un tracte equitatiu dins el règim de la Seguretat Social. També es demanava el traspàs a les cooperatives de tot el patrimoni de les antigues "Hermandades sindicales franquistes", i una nova llei de contractes de conreu que garantís l'estabilitat sobre la terra. Unes reivindicacions il·lustratives del caràcter progressista del sindicat convocant: la Unió de Pagesos. Creada clandestinament el 1974, l'entitat s'inspirava ideològicament en l'antifranquisme català, amb una estratègia interclassista, que aplegava petits i mitjans propietaris, masovers, parcers... Quedaven ja lluny les lluites per l'accés a la terra del primer terç de segle. Ara la pagesia feia front comú contra els que es quedaven amb el fruit del seu treball: les grans empreses monopolistes de transformació i comercialització.

Aquell mes de març, arreu de Catalunya, les voreres de les carreteres s'ompliren de tractors. A la C-1411, a l'alçada de la recta de Sallent (foto), la mobilització va començar el dimecres 8 de març amb la concentració de 150 tractors sota el lema "Si nosaltres pleguem, vosaltres què menjareu?" Al llarg dels dies els vehicles mobilitzats van arribar a 200. A Lleida, els pagesos van retirar massivament els diners dels bancs, amb l'objectiu de forçar les negociacions. També es van boicotejar els mercats de capitals com Solsona o Tàrraga, bo i provocant el desabastiment de la població. Els bagencs estudiaven fer el mateix amb els mercats locals, però finalment es va descartar. Va costar molt que les demandes fossin escoltades. Fins i tot el president Tarradellas les va menystenir i va recriminar a la UP que no podia actuar de "recader" per transmetre al govern espanyol les seves reivindicacions. La tensió no es va rebaixar fins al dia 15, en què el Ministeri d'Agricultura va acceptar asseure's a negociar. Els avenços, però, van ser tímids i va ser complicat plantar cara a la transformació del sector, de la qual van ser víctimes molts petits pagesos bagencs, forçats a deixar el camp en els anys següents. Quant al tema de les cambres, no seria fins al 1994 que, gràcies a una nova llei pionera a Catalunya, se celebrarien les primeres eleccions veritablement democràtiques al camp.